

ทบพว นมาตรฐานการเรียนการ สอนระดับอุดมศึกษา

ครรชิต มัลลยวงศ

๑๑ มีนาคม ๒๕๖๐

ส่วนหนึ่งของคำบรรยายใน

สภาวิชาการ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

และ

ที่ประชุมอาจารย์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ และ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

เป้าหมายชีวิตของชาวพุทธ

- ชาวพุทธมีชีวิตอยู่เพื่อศึกษาทำความเข้าใจสังขารธรรมที่ถูกปกปิดด้วยม่านที่เรามองไม่เห็น
- ชาวพุทธพยายามทำความเข้าใจสังขารธรรมและปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ๕ ระดับ โดยเริ่มจากระดับที่ตนเองเป็นอยู่คือ ปุถุชน แล้วก้าวหน้าทางจิตวิญญาณขึ้นไปตามลำดับ
 1. ปุถุชน ผู้มีทุกข์และมีชีวิตตามยถากรรม
 2. โสดาบัน ผู้มีความทุกข์เบาบาง
 3. สักกาคามี ผู้ละตัณหาได้บางส่วน
 4. อนาคามี ผู้ละกิเลสตัณหาได้เกือบหมด
 5. อรหันต์ ผู้พ้นทุกข์อย่างเด็ดขาด

องค์การดำเนินการอยู่เพื่ออะไร?

- เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์อย่าง ยั่งยืน และ มั่นคง
- องค์การปฏิบัติงานด้วยการทำความเข้าใจผลงานที่เกิดขึ้นและปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา
- เริ่มต้นด้วยการทำงานตามแนวคิดแรกเริ่ม
- เพิ่มการจัดการให้ดีขึ้น
- เพิ่มการกำหนดมาตรฐานให้ทุกคนทำแบบเดียวกัน
- เพิ่มการควบคุมด้วยหลักการทางสถิติ
- เพิ่มวิธีการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนในการพัฒนาคุณภาพ

- วิธีการพัฒนาคุณภาพส่วนมากใช้วงจร PDCA ของ เดมมิง เป็นแนวทาง
- **Plan** วางแผนการทำงาน
- **Do** ปฏิบัติงานตามแผน
- **Check** ตรวจสอบผลการปฏิบัติ
- **ACT** แก้ไขปรับปรุงงาน

PDCA ???

- PDCA เห็นชื่อเต็มแล้วก็ดูเป็นเรื่องง่าย
- เหมือนกับอริยสัจ ๔ มีสี่ข้อเหมือนกัน ที่ดูง่ายๆ คือ
 - ทุกข์
 - สมุทัย
 - นิโรธ
 - มรรค

แต่ชาวพุทธจำนวนมากก็ยังไม่ได้พ้นทุกข์

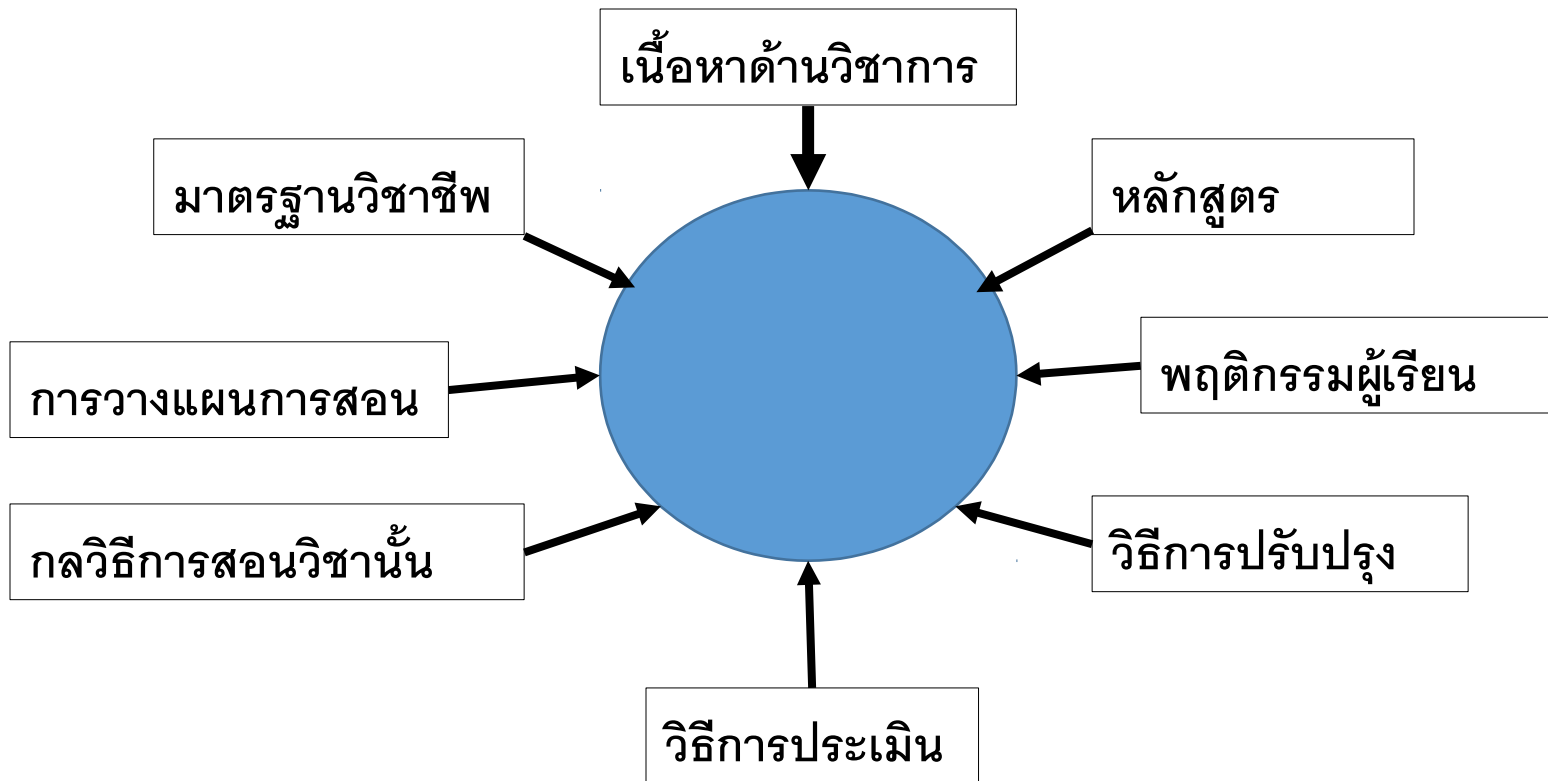
สาเหตุเพราะอะไร?

- เพราะเราไม่ได้คิดไตร่ตรองให้ลึกซึ้งว่าในการดำเนินงานตาม PDCA หรือ การพยายามพ้นทุกข์ ด้วยการปฏิบัติตามอริยสัจนั้นคืออะไร
- **P** เราจะวางแผนอย่างไร
- **D** เราจะดำเนินการอย่างไร
- **C** เราจะตรวจสอบอะไร และ อย่างไร
- **A** เราจะแก้ไขปัญหาที่เราค้นพบอย่างไร

ปัจจัยสำคัญของ PDCA

1. การปฏิบัติงานต้องมีกระบวนการที่ชัดเจน และมีวัตถุประสงค์ชัดเจน จึงจะวางแผนได้
2. ผู้ปฏิบัติงานทุกคนใช้กระบวนการเดียวกัน โดยมีการปรับแต่งให้สอดคล้องกับสภาพงาน
3. จัดเก็บข้อมูลที่สะท้อนคุณภาพของการปฏิบัติงาน และผลงาน เอาไว้ตลอดเวลา
4. มีการนำข้อมูลตัวชี้วัดมาใช้ในการควบคุม เพื่อพิจารณาวิเคราะห์ความแปรปรวน
5. มีการปรับปรุงเพื่อขจัดสาเหตุของความแปรปรวน และ การนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้
6. มีการประเมินความเสี่ยงในการปฏิบัติงานและเสนอแนะแนวทางแนวทางการลดความเสี่ยง

อาจารย์จะต้องรู้อะไรบ้าง

การพัฒนาหลักสูตรของสถาบัน

นโยบายประเทศ

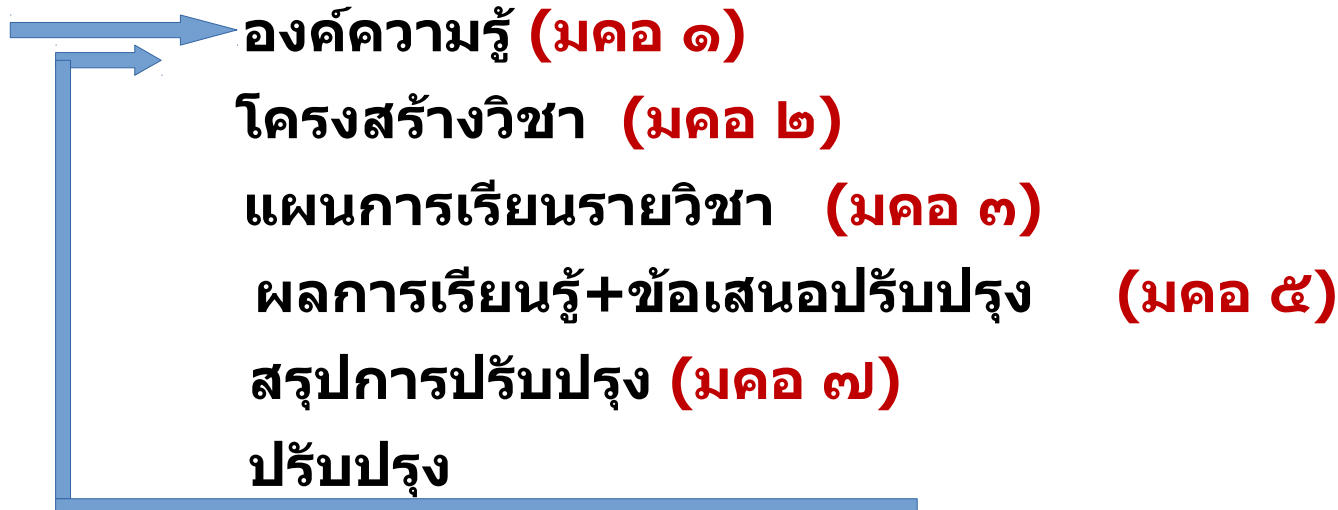
สภาพแวดล้อมประเทศ

ความต้องการบุคลากร

หลักสูตรที่สังคมต้องการ

ความรู้อื่น

ปัญหาในการจัดทำ มคอ ของ สกอ

- สกอ มีพันธมิตรมาช่วยคิดช่วยทำน้อยไป
- ทำวิทยาพิจารณา (Peer Review) น้อยไป
- เผยแพร่หลักการและความรู้น้อยไป
- จัดฝึกอบรมให้สถาบันต่างๆ น้อยเกินไป
- บุคลากร สกอ ยังไม่เข้าใจหลักการและความคิด
- ไม่ใช่เว็บในการอธิบายประเด็นปัญหาต่างๆในการจัดทำเอกสารให้ถูกต้อง
- จัดทำเอกสาร มคอ ไม่ครบถ้วนตามหลักการจัดทำมาตรฐาน
- ไม่ได้อธิบายกระบวนการงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน

ปัญหาของการใช้ มคอ ในสถาบัน

- ผู้บริหารและอาจารย์ไม่เข้าใจ มคอ
- ในภาพรวม การใช้ มคอ ต้องจัดทำเอกสารจำนวนมาก ซึ่งอาจารย์ไม่คุ้นเคยและไม่อยากเสียเวลา
- อาจารย์จำนวนมากไม่เข้าใจหลักการ PDCA
- อาจารย์สายวิชาชีพ มีความเชี่ยวชาญในด้านวิชาการ แต่ไม่มีความรู้ด้านอื่นอย่างพอเพียง และ มักจะสอนไปตามที่เคยเห็นอาจารย์ตนเองสอน
- อาจารย์จำนวนมากมีภาระงานค่อนข้างมาก ไม่ได้ศึกษาการใช้ มคอ อย่างเข้าใจ จึงทำให้เห็นว่าเป็นงานที่เสียเวลา

มคอ ไม่ใช่แค่เพียงมาตรฐานคุณวุฒิ

- เรารู้ว่า มคอ คือ มาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา
- แต่จริงๆ แล้ว มคอ คือ มาตรฐานคุณภาพอุดมศึกษา ด้วย.
- เมื่อพูดถึง คุณวุฒิ เราทราบว่าเป็นส่วนที่เป็นผลผลิตของการศึกษา นั่นคือ ตัวนักศึกษา.
- แต่เมื่อพูดถึง คุณภาพ นั่นก็คือ เรื่องของ หลักสูตร, อาจารย์, การสอนของอาจารย์, และ การดำเนินงานของสถาบัน
- ดังนั้น อาจารย์ต้องใช้ มคอ ไม่ใช่เพื่อให้ สกอ พอใจ แต่เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพ.

อาจารย์ต้องศึกษา มคอ ทั้งหมดให้ เข้าใจ

- อาจารย์จะต้องมีความรู้หลายด้านดังได้กล่าวไปแล้ว แต่เรื่องเร่งด่วนคือต้องเข้าใจหลักสูตรที่ตนเองสอนให้เข้าใจ
- ต่อมา คือ ศึกษาเอกสาร มคอ ทั้งหมด แล้วพิจารณาความเชื่อมโยงระหว่างหัวข้อต่างๆ ในเอกสารแต่ละชุดให้เข้าใจ
- จัดทำเอกสารที่ตนเองต้องเกี่ยวข้องในการเรียนการสอน คือ มคอ ๓ และ ๕ (หรือ อาจรวม ๔ และ ๖) ให้ถูกต้องมากที่สุด และ ร่วมกันทำเอกสาร มคอ ๗.

ผู้บริหารสถาบันก็จะต้องมีส่วนร่วม

- **ผู้บริหารสถาบันเองก็เหมือนอาจารย์ คือจะต้อง
ทำความเข้าใจมาตรฐาน มคอ ทั้งชุด และ**
- **สนับสนุนให้อาจารย์ทุกคนเรียนรู้ มคอ ในฐานะ
เป็นมาตรฐานคุณภาพ**
- **ส่งเสริมการพัฒนาระบบสารสนเทศ มคอ เพื่อ
ช่วยให้อาจารย์จัดทำ และ บันทึกข้อมูลลงใน
เอกสารต่างๆ ได้อย่างสะดวกและไม่ใช้เวลา**
- **ส่งเสริมการปรับปรุงรายวิชาและหลักสูตรอย่าง
ต่อเนื่อง.**

มคอ

- อาจเป็นเรื่องแปลกที่ย้อนกลับมากล่าวถึง มคอ ในช่วงเวลานี้
- แต่ในยุคที่รัฐบาลต้องการก้าวไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ นั้น อาจารย์จะต้องร่วมด้วยช่วยกันอย่าง เต็มใจและเต็มที่. ยิ่งเราเห็นว่าเราเป็นอยู่แค่ ประเทศไทย ๐.๔ เรายิ่งจะต้องรีบช่วย.
- วิธีการช่วยก็คือ ใช้ PDCA ที่ซ่อนอยู่ใน มคอ อย่างฉลาดและจริงจัง.